

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

25 май 2023 година *

„Преюдициално запитване — Безопасност на храните — Нови храни — Регламент (ЕС) 2015/2283 — Брашно от покълнала елда с високо съдържание на спермидин — Покълване на семена от елда в хранителен разтвор със спермидин“

По дело C-141/22

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz (Областен съд по граждански дела Грац, Австрия) с акт от 17 февруари 2022 г., постъпил в Съда на 28 февруари 2022 г., в рамките на производство по дело

TLL The Longevity Labs GmbH

срещу

Optimize Health Solutions mi GmbH,

BM,

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: M. L. Arastey Sahún, председател на състава, F. Biltgen и J. Passer (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за TLL The Longevity Labs GmbH, от J. Hütthaler-Brandauer, Rechtsanwalt,
- за Optimize Health Solutions mi GmbH, от M. Kasper, Rechtsanwalt,
- за BM, от M. Grube и M. Kasper, Rechtsanwälte,

* Език на производството: немски.

- за гръцкото правителство, от К. Konsta и Е. Leftheriotou, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от В.-R. Killmann и В. Rous Demiri, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 19 януари 2023 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, параграф 2, буква а), точки iv) и vii) от Регламент (ЕС) 2015/2283 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година относно новите храни, за изменение на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 258/97 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 1852/2001 на Комисията (ОВ L 327, 2015 г., стр. 1) и на член 2, буква в) от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 8, стр. 68).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между TLL The Longevity Labs GmbH (наричано по-нататък „TLL“), от една страна, и Optimize Health Solutions mi GmbH (наричано по-нататък „Optimize Health“) и неговия управител, ВМ, от друга страна, по повод твърдения за действия на нелоялна конкуренция.

Правна уредба

Регламент № 178/2002

- 3 Член 2 от Регламент № 178/2002, озаглавен „Определение на понятието „храни“, гласи следното:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора.

Понятието „храни“ включва напитки, дъвки и всякакви вещества, включително вода, които са умишлено вложени в храните по време на тяхното производство, приготвяне или обработка. [...]

Понятието „храни“ не включва:

[...]

в) растения преди прибиране на реколтата;

[...]“.

Регламент 2015/2283

4 Съгласно член 3, параграф 2 от Регламент 2015/2283, озаглавен „Определения“:

„2. [...] прилагат [се] и следните определения:

а) „нова храна“ означава всяка храна, която не е била използвана за консумация от човека в значителна степен в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г., независимо от датите на присъединяване на държавите членки към Съюза, и която попада поне в една от следните категории:

[...]

iv) храна, съставена, изолирана или произведена от растения или части от тях, освен когато тази храна има история на безопасна употреба в рамките на Съюза и е съставена, изолирана или произведена от растение или сорт от същия вид, получен[(о)] чрез:

– традиционни посадъчни практики, използвани за производството на храна в Съюза преди 15 май 1997 г., или

– нетрадиционни посадъчни практики, които не са били използвани за производството на храни в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г., когато тези практики не водят до значителни промени в състава или структурата на храната, като засягат нейната хранителна стойност, метаболизъм или ниво на нежелани вещества;

[...]

vii) храна, получена в резултат на производствен процес, който не е бил използван за производство на храни в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г., който предизвиква значителни промени в състава или структурата на храната, засягащи нейната хранителна стойност, метаболизъм или съдържанието на нежелани вещества;

[...]

б) „история на безопасна употреба на храна в трета държава“ означава, че безопасността на въпросната храна е била потвърдена с данни за нейния състав и от натрупания опит от продължила поне 25 години употреба в обичайния хранителен режим на значителен брой хора в поне една трета държава, преди извършването на уведомление по член 14;

[...]“.

5 Член 6 от този регламент, озаглавен „Списък на Съюза на разрешените нови храни“, гласи:

„1. Комисията съставя и актуализира списък на Съюза на новите храни, разрешени да бъдат пуснати на пазара в рамките на Съюза, в съответствие с членове 7, 8 и 9 (наричан по-нататък „списъкът на Съюза“).

2. Само новите храни, разрешени и включени в списъка на Съюза, могат да бъдат пуснати на пазара в рамките на Съюза като такива или употребявани в храни или върху храни в съответствие с предвидените в него условия на употреба и изисквания за етикетирание“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 6 TLL и Optimize Health са конкурентни предприятия, които предлагат на пазара хранителни добавки. Optimize Health произвежда хранителна добавка, съдържаща брашно от покълнала елда с високо съдържание на спермидин (наричана по-нататък „разглежданият продукт“). Спермидинът е биогенен полиамин, който се намира в различни концентрации в клетките на всички организми. Разглежданият продукт не разполага с разрешение на Европейската комисия като нова храна съгласно Регламент 2015/2283. Неговото производство е резултат от процес, при който семената от елда покълват в разтвор, съдържащ синтетичен спермидин, за да се получат кълнове. След прибирането на реколтата тези кълнове се измиват с вода, изсушават се и се смилат на брашно в процес, при който не се произвеждат повече кълнове, отколкото са използваните семена.
- 7 TLL произвежда храни с високо съдържание на спермидин, но използвайки различен процес, състоящ се в извличане на спермидин от зародиша на непокълнали пшенични семена. TLL сезира запитващата юрисдикция, за да забрани на Optimize Health да разпространява разглеждания продукт, като твърди, че става въпрос за нова храна, която съгласно член 6, параграф 2 от Регламент 2015/2283 трябва да бъде разрешена и включена в списъка на Съюза на разрешените нови храни. Според TLL, като е пуснало разглеждания продукт на пазара на Съюза, без да има разрешение и без този продукт да е включен в списъка на Съюза на разрешените нови храни, Optimize Health е извършило действия на нелоялна конкуренция.
- 8 Optimize Health възразява по същество, че разглежданият продукт не представлява нова храна. Първо, покълването било етап от първичното производство по смисъла на Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно хигиената на храните (ОВ L 139, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 44, стр. 173). По-нататък, тъй като съгласно член 2 от Регламент № 178/2002 растението не било храна преди прибирането на реколтата, Регламент 2015/2283 бил неприложим. Накрая, спермидинът се предлагал в Съюза от повече от 25 години.
- 9 При тези обстоятелства Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz (Областен съд по граждански дела Грац, Австрия) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
 - „1) Трябва ли член 3, параграф 2, буква а), точка iv) от Регламент [2015/2283] да се тълкува в смисъл, че „брашно от кълнове от елда с високо съдържание на спермидин“ представлява нова храна, доколкото само брашно от кълнове от елда с незавишено съдържание на спермидин е използвано в рамките на Съюза за консумация от човека в значителна степен преди 15 май 1997 г. или има история на безопасна употреба след това, независимо от начина, по който спермидинът попада в брашното от кълнове на елда?

- 2) При отрицателен отговор на първия въпрос: следва ли член 3, параграф 2, буква а), точка vii) от Регламент [2015/2283] да се тълкува в смисъл, че понятието за процес на производство на храни включва и процеси в първичното производство?
- 3) При утвърдителен отговор на втория въпрос: по отношение на въпроса за новостта на производствен процес по смисъла на член 3, параграф 2, буква а), точка vii) от Регламент [2015/2283] кое обстоятелство е от значение: дали това самият производствен процес никога преди това да не е бил използван при някоя храна, или това да не е бил използван при храната, която подлежи на оценка?
- 4) При отрицателен отговор на втория въпрос: представлява ли покълването на семена от елда в хранителен разтвор, съдържащ спермидин, процес на първично производство по отношение на растение, за което не се прилагат разпоредбите на законодателството в областта на храните, по-специално Регламент [2015/2283], тъй като преди момента на прибиране на реколтата растението все още не е храна (член 2, буква в) от Регламент (ЕО) № 178/2002)?
- 5) Има ли значение дали хранителният разтвор съдържа естествен или синтетичен спермидин?“.

По искането за възобновяване на устната фаза на производството

- 10 С писма, подадени в секретариата на Съда съответно на 23 и 29 март 2023 г., Optimize Health и VM искат възобновяване на устната фаза на производството на основание член 83 от Процедурния правилник на Съда, като изтъкват по същество появата на нови релевантни факти вследствие на решение на Oberlandesgericht Wien (Висш областен съд Виена, Австрия) от 14 март 2023 г., в което тази юрисдикция посочвала, що се отнася до брашното от кълнове от елда с високо съдържание на спермидин, че TLL е започнало консултативна процедура за сходен, но фиктивен продукт, така че във всяка отношение тази процедура била изкуствено създадена. Комисията и гръцкото правителство обаче се основали на посочената процедура в писмените си становища, а в заключението си генералният адвокат споменал уведомление от Република Австрия до Комисията относно същата процедура.
- 11 С писмо, подадено в секретариата на Съда на 27 април 2023 г., Optimize Health прави ново искане за възобновяване на устната фаза на производството на основание член 83 от Процедурния правилник, като изтъква по същество появата на нови релевантни факти вследствие на определение на Oberlandesgericht Wien (Висш областен съд Виена) от 30 март 2023 г., в което тази юрисдикция посочвала по отношение на продукт, който е почти идентичен на разглеждания продукт, че не би могъл да се счита за нова храна.
- 12 Що се отнася до уведомлението на Република Австрия до Комисията, следва да се отбележи, както отбелязва генералният адвокат в точка 29 от заключението си, че то не може да засегне резултата от преюдициалното запитване, тъй като запитващата юрисдикция не е могла да го вземе предвид за целите на запитването.

- 13 Освен това следва да се припомни, че Статутът на Съда на Европейския съюз и Процедурният правилник не предвиждат възможност за страните да представят становища в отговор на заключението на генералния адвокат (решение от 31 януари 2023 г., Puig Gordi и др., C-158/21, EU:C:2023:57, т. 37).
- 14 Безспорно съгласно член 83 от Процедурния правилник във всеки един момент след изслушване на генералния адвокат Съдът може да постанови възобновяване на устната фаза на производството, по-специално когато счита, че делото не е напълно изяснено или когато то трябва да се реши въз основа на довод, който не е бил обсъден от страните.
- 15 При все това след изслушване на генералния адвокат Съдът намира, че исканията за възобновяване на устната фаза на производството, с които е сезиран, не разкриват никакъв нов факт от значение за решението, което трябва да постанови в настоящото дело, и че разполага с всички необходими данни, за да отговори на поставените въпроси.
- 16 Поради това не следва да се постановява възобновяване на устната фаза на производството.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 17 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 3, параграф 2, буква а), точка iv) от Регламент 2015/2283 трябва да се тълкува в смисъл, че храна като брашно от покълнала елда с високо съдържание на спермидин, което не е било използвано за консумация от човека в значителна степен в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г., представлява „нова храна“ по смисъла на тази разпоредба.
- 18 Следва да се припомни, че съгласно член 3, параграф 2, буква а), точка iv) от Регламент 2015/2283 всички храни, които не са били използвани за консумация в значителна степен в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г., по принцип представляват „нови храни“ по смисъла на този регламент, ако тези храни са „съставен[и], изолиран[и] или произведен[и] от растения или части от тях“. Тази разпоредба обаче предвижда, че по изключение от този принцип квалификацията като „нова храна“ не се прилага за този вид храни, съставени или произведени от растения, при условие че са изпълнени две кумулативни условия. Съгласно първото от тези условия съответните храни трябва да имат „история на безопасна употреба в рамките на Съюза“. Второто условие изисква тези храни да са „съставен[и], изолиран[и] или произведен[и] от растение или сорт от същия вид, получен чрез:
 - традиционни посадъчни практики, използвани за производството на храна в Съюза преди 15 май 1997 г., или
 - нетрадиционни посадъчни практики, които не са били използвани за производството на храни в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г., когато тези практики не водят до значителни промени в състава или структурата на храната, като засягат нейната хранителна стойност, метаболизъм или ниво на нежелани вещества“.
- 19 В случая от акта за преюдициално запитване следва по същество, че разглежданият продукт, който не е бил използван за консумация от човека в значителна степен в Съюза преди 15 май 1997 г., е обогатено със спермидин брашно, което е получено от растението елда,

тоест от „растение“ по смисъла на член 3, параграф 2, буква а), точка iv) от Регламент 2015/2283. Кълновете на това растение след сушене и смилане се използват за производството на това брашно, така че с оглед на тези обстоятелства и освен ако проверката, която запитващата юрисдикция трябва да извърши, не покаже друго, по принцип следва да се счита, че разглежданият продукт попада в обхвата на понятието „нова храна“ по смисъла на тази разпоредба.

- 20 Следва обаче да се провери дали предвиденото в тази разпоредба изключение, което позволява при спазване на двете кумулативни условия, припомнени в точка 18 от настоящото решение, дадена храна да бъде изключена от приложното поле на понятието за нова храна, е приложимо за продукт като разглеждания.
- 21 Що се отнася до първото от тези условия, свързано с наличието на „история на безопасна употреба в рамките на Съюза“, следва да се посочи, че съдържанието му не е определено в Регламент 2015/2283. При все това в член 3, параграф 2, буква б) от този регламент по отношение на понятието „история на безопасна употреба на храна в трета държава“, се уточнява, че то се прилага, когато „безопасността на въпросната храна е била потвърдена с данни за нейния състав и от натрупания опит от продължила поне 25 години употреба в обичайния хранителен режим на значителен брой хора в поне една трета държава“.
- 22 Както отбелязва генералният адвокат в точка 34 от заключението си, съдържанието на понятието „история на безопасна употреба на храна в трета държава“, определено в член 3, параграф 2, буква б) от посочения регламент, може да се приложи по отношение на понятието „история на безопасна употреба в рамките на Съюза“ по смисъла на член 3, параграф 2, буква а), точка iv) от същия регламент. Всъщност нищо не позволява да се приеме, че понятието „история на безопасна употреба“ би трябвало да има различно значение в зависимост от това дали се използва по отношение на трета страна в рамките на член 3, параграф 2, буква б) от Регламент 2015/2283, или на страна от Съюза в рамките на член 3, параграф 2, буква а), точка iv) от този регламент.
- 23 В случая, освен ако не се установи друго при проверките, които следва да извърши запитващата юрисдикция, не изглежда безопасността на разглеждания продукт да е била потвърдена с данни за неговия състав и от натрупания опит от продължила поне 25 години употреба в обичайния хранителен режим на значителен брой хора в поне една страна от Съюза, така че разглежданият продукт не би отговарял на първото от двете кумулативни условия, които се изискват, за да не бъде квалифициран като нова храна съгласно член 3, параграф 2, буква а), точка iv) от Регламент 2015/2283.
- 24 Предвид кумулативния характер на посочените условия, както и направената в предходната точка констатация, по принцип не е необходимо запитващата юрисдикция да разглежда второто от тези условия.
- 25 Ако обаче запитващата юрисдикция стигне до извода, че разглежданият продукт отговаря на първото от посочените условия, следва да се припомни, че второто условие изисква съответните храни да са съставени или произведени от растение, получено чрез посадъчни практики, които или са били използвани за производството на храни в Съюза преди 15 май 1997 г., или не са били използвани за такива цели преди тази дата, в който случай освен това се изисква тези практики да не водят до „значителни промени в състава или структурата на храната, като засягат нейната хранителна стойност, метаболизъм или ниво на нежелани вещества“.

- 26 Както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 36 от заключението си, следва да се разграничават посадъчните практики, целящи производството на нови растения чрез размножаване, от процесите, обхващащи целия процес на производство на дадена храна.
- 27 От данните, съдържащи се в изпратената на Съда преписка, обаче е видно, че използването на воден разтвор на спермидин за отглеждането на кълнове от елда не е посадъчна практика по отношение на растението по смисъла, посочен в предходната точка, както и в член 3, параграф 2, буква а), точка iv) от Регламент 2015/2283, а производствен процес за обогатяването на тези кълнове, за да се получи съдържание, богато на спермидин. В подобна ситуация, която запитващата юрисдикция следва да провери, такъв производствен процес би бил ирелевантен за целите на разглеждането на второто от кумулативните условия.
- 28 С оглед на изложените по-горе съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 2, буква а), точка iv) от Регламент 2015/2283 трябва да се тълкува в смисъл, че храна като брашно от покълнала елда с високо съдържание на спермидин, което не е било използвано за консумация от човека в значителна степен в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г., представлява „нова храна“ по смисъла на тази разпоредба, като се има предвид, първо, че е получено от растение, второ, безопасността му не изглежда да е потвърдена с данни за неговия състав и от натрупания опит от продължила поне 25 години употреба в обичайния хранителен режим на значителен брой хора в поне една страна от Съюза и трето, при всички положения не е получено чрез посадъчна практика по смисъла на посочената разпоредба.

По втория, третия, четвъртия и петия въпрос

- 29 С оглед на отговора, даден на първия въпрос, не е необходимо да се отговаря на втория, третия, четвъртия и петия въпрос.

По съдебните разноски

- 30 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

Член 3, параграф 2, буква а), точка iv) от Регламент (ЕС) 2015/2283 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година относно новите храни, за изменение на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 258/97 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 1852/2001 на Комисията

трябва да се тълкува в смисъл, че

храна като брашно от покълнала елда с високо съдържание на спермидин, което не е било използвано за консумация от човека в значителна степен в рамките на

Европейския съюз преди 15 май 1997 г., представлява „нова храна“ по смисъла на тази разпоредба, като се има предвид, първо, че е получено от растение, второ, безопасността му не изглежда да е потвърдена с данни за неговия състав и от натрупания опит от продължила поне 25 години употреба в обичайния хранителен режим на значителен брой хора в поне една страна от Съюза и трето, при всички положения не е получено чрез посадъчна практика по смисъла на посочената разпоредба.

Подписи